

Mateřská škola Ostrava, Hornická 43A, příspěvková organizace

Č. j.: 158/2013/5

Platnost: 1. 9. 2021

Schválen pedagogickou radou dne 25. 8. 2021

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

*Zvídálek a Dobruška poznávají
a mění svět*

Obsah:

1. Identifikační údaje školy
2. Charakteristika školy
3. Podmínky a organizace vzdělávání
 - 3.1 Věcné podmínky
 - 3.2 Životospráva
 - 3.3 Psychosociální podmínky
 - 3.4 Organizační chod
 - 3.5 Řízení školy
 - 3.6 Personální zajištění školy
 - 3.7 Spolupráce se zákonnými zástupci dětí
4. Charakteristika vzdělávacího programu
 - 4.1 Cíle vzdělávacího programu
 - 4.2 Pedagogické zásady
 - 4.3 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 4.4 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných
 - 4.5 Vzdělávání dětí mladších 3 let
 - 4.6 Systém prevence sociálně patologických jevů
 - 4.7 Systém logopedické intervence
 - 4.8 Součásti TVP (třídního vzdělávacího programu)
5. Vzdělávací obsah
 - 5.1 Integrované bloky
 - 5.2 Nadstandardní aktivity
 - 5.3 Kroužky
 - 5.4 Uplatňované metody a formy práce
 - 5.5 Pravidla soužití s celoškolskou působností
6. Evaluační činnost
 - 6.1 Autoevaluační systém školy
 - 6.2 Kroky evaluace
 - 6.3 Hospitační činnost ředitelky
 - 6.4 Pedagogická diagnostika

1. Identifikační údaje školy

Název školy:	Mateřská škola Ostrava, Hornická 43A, příspěvková organizace	
Adresa:	Hornická 43A/2679, 702 00 Ostrava	
IČ:	709 340 11	
IZO:	107 630 656	
IPO:	600 144 526	
Zřizovatel:	Statutární město Ostrava, městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz	
Právní forma:	příspěvková organizace	
Ředitelka:	Mgr. Iva Chadzipanajotidisová	
Typ školy:	mateřská škola s celodenním provozem	
Číslo účtu:	655 327 61 / 0100	
Telefon:	596 621 005	
Mobil:	774 044 381	ředitelka školy
	729 335 299	účetní školy
	602 412 569	administrativní pracovnice
Email:	mshornicka@seznam.cz	ředitelka školy
	mshornicka@tiscali.cz	účetní školy
	mshornicka-omlouvani@seznam.cz	odhlašování stravy
	info.mshornicka@seznam.cz	administrativní pracovnice
www. stránky:	www.mshornicka.cz	
Provozní doba:	6:00 – 16:00 hod.	
Kapacita:	120 dětí	
Stravování:	vlastní školní jídelna	
Doplňková činnost:	Velkoobchod a maloobchod Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavných zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru Výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukově-obrazových záznamů Výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovních činností Hostinská činnost	

2. Charakteristika školy

Naše mateřská škola má ve svém regionu dlouholetou tradici a pověst zařízení nabízejícího kvalitní předškolní vzdělávání. Svůj provoz zahájila již v roce 1967 a v roce 1996 rozšířila poskytované služby i o speciálně pedagogickou podporu pro děti s vadami řeči.

V letech 2002 až 2009 prošla budova školy celkovou rekonstrukcí a dnes se pyšní nejen novými okny, ale i krásně pastelovou fasádou, z níž na děti i kolemjdoucí shlíží veliké usměvavé sluníčko. Školu obklopuje prostorná zahrada s množstvím moderních venkovních herních prvků a dopravním hřištěm.

Škola je 5třídní a v celodenním provozu vzdělává 106 dětí. Čtyři třídy jsou běžného typu, pátá, logopedická třída nabízí vzdělávání dětem s vadami řeči.

Školní vzdělávací program prošel v uplynulých letech rozsáhlou a zásadní proměnou a je vystavěn na propojení myšlenek pedagogických velikánů, jako byl J. A. Komenský, Mária Montessori či další, a potřebách dynamicky se měnící společnosti. Důraz je kladen na podporu rozvoje maximálně možného potenciálu každého dítěte, budování silné, sociálně a emočně zralé osobnosti s vysokým morálním a hodnotovým kreditem, schopné vytvářet a udržovat hluboké mezilidské vztahy.

Vize

- naše mateřská škola je vysoce profesně ceněným zařízením,
- každý zaměstnanec je vyspělou, jedinečnou, v kolektivu nepostradatelnou osobností,
- společně strávené chvíle jsou příjemné a přínosné nejen pro děti, jejich zákonné zástupce či rodinné příslušníky a přátele, ale i pro všechny zaměstnance, zástupce zřizovatele, pracovníky kontrolních orgánů, dodavatele, návštěvníky z řad široké veřejnosti, ...,
- absolventi naší mateřské školy jsou dle svých možností skvěle připraveni jak na další vzdělávání, tak i na život se vším, co člověku každodenně přináší, a rozvíjejí se v člověka vysokých lidských kvalit,
- pozitivní, nezapomenutelné vzpomínky na dobu strávenou v naší mateřské škole si všichni zúčastnění nesou celým svým dalším životem, na školu vzpomínají a vracejí se do ní ať už jako návštěvníci, rodiče či prarodiče, sponzoři či spolupracovníci.

3. Podmínky a organizace vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Všechny třídy jsou umístěny v jedné budově se dvěma hlavními prosklenými vchody. Levým vstupem se vchází do křídla, v němž je v přízemí umístěna třída Sluníčko. Zde jsou vzdělávány děti od 3 let (případně 2 let) do 4–4,5 roku. V prvním patře se nachází třída Hvězdička, do níž následně přecházejí děti ze třídy Sluníčko a jsou zde vzdělávány do konce jejich předškolní

docházky. Stejnou dispozici i věkovou strukturu mají i třídy Obláček a Duha v pravém křídle budovy. Logopedická třída Měsíček je umístěna v prvním patře, tvoří spojnicí mezi oběma křídly a je přístupná z obou z nich.

Škola disponuje vlastní kuchyní, k níž se vchází, stejně jako ke kanceláři účetní školy, třetím čelním vchodem, který je tvořen dřevěnými dveřmi umístěnými mezi oběma hlavními prosklenými vstupy. Ředitelnu je možno nalézt v přízemí levého křídla vpravo od hlavního vchodu.

Pro rozšíření vzdělávací nabídky a ozdravných aktivit má škola vybudovanu keramickou dílnu s vypalovací pecí a finskou saunu s relaxačním prostorem. Ve třídě Duha a Měsíček mají děti k dispozici horolezeckou stěnu pro rozvoj své obratnosti, koordinace pohybu a odvahy. Na zahradě školy byla vybudována dřevostavba sloužící jako dílna s ponky a keramickým kruhem.

Do běžných tříd se vstupuje přes dostatečně prostorné šatny. Každé dítě má vlastní šatní blok označený svou značkou. Stěny šaten jsou plně k dispozici dětské tvořivosti a fantazii. Na označených nástěnkách jsou zpřístupněny dokumenty školy a aktuální informace. Všechny prezentované dokumenty i informace je pak rovněž možno nalézt na internetových stránkách školy.

Logopedická třída nemá vlastní samostatnou šatnu a její šatní bloky jsou umístěny v šatně třídy Hvězdička a Duha.

Třídy jsou vybaveny výškově nastavitelnými stoly a židličkami potřebné výšky a moderním, esteticky působícím nábytkem, který umožňuje umístění hraček a pomůcek v zorném poli a dosahu dětí. Třídy starších dětí jsou vybaveny ponky se skutečným dílenským náradím.

Škola disponuje velkým množstvím pomůcek, které jsou tematicky rozděleny do kabinetů:

- technický,
- digitálního vzdělávání,
- stavebnic,
- smyslové výchovy,
- matematiky,
- jazyka,
- praktického života,
- dopravní výchovy,
- přírodovědný,
- hudební,
- interpersonální,
- intrapersonální,
- logopedický.

Ve všech třídách slouží k podpoře rozvoje dětí počítačové sestavy s kvalitními vzdělávacími programy. Třídy starších dětí disponují nejmodernějšími typy interaktivních tabulí. Třída Měsíček pak přenosným interaktivním panelem.

3.2 Životospráva

Po celý den mají děti v samoobslužném systému zajištěn pitný režim. Z nerezových barelů s výpustným ventilem si čepují čaj, z lehkých džbánek si nalévají vodu, která je ochucena plátky citronů, pomerančů, meduňkou, mátou nebo jiným zdrojem přírodního aroma a chuti. K dispozici mají rovněž džbánek s vodou bez jakékoliv příchuti.

Každodenně ráno kuchařky přinášejí do tříd mísy čerstvého ovoce nebo zeleniny. Součástí každé dopolední svačiny, pokud je to vhodné její skladbou, je ták s čerstvou, většinou více druhovou, zeleninou. Svačiny jsou realizovány samoobslužnou formou, kdy si děti samy volí jejich složení a množství jednotlivých položek, děti si samy mažou pomazánku či máslo na pečivo. Tímto postupem jsme docílily, že žádné dítě, i s těmi nejrozličnějšími stravovacími návyky a požadavky, nezůstává hladové a vždy je dodržena pro zdravý metabolismus důležitá stravovací perioda nepřekračující 3hodinový interval.

Rovněž výdej oběda je ve třídách starších dětí realizován samoobslužnou formou. Děti si samy krátkou naběračkou nalévají polévku z malých nerezových hrnců umístěných na každém z jídelních stolů. Druhý chod a saláty či kompoty si také samy děti servírují z nerezových gastronádob umístěných na výdejních stolech.

Jsme velice důslední ve volbě dodavatelů surovin a nekompromisní při kontrole jejich složení. Volíme co nejšetrnější technologické postupy přípravy pokrmů a důsledně je dodržujeme. Dbáme na správnou skladbu jídelníčku a snažíme se děti seznamovat i s méně známými a užívanými surovinami. Pro tyto účely doplňuje práci kuchařek učitelka s dlouholetou praxí v oboru zdravého stravování a ředitelka, která má rovněž letité zkušenosti se zdravým stravováním i gastronomií obecně. V srpnu 2015 jsme věnovali nemalou částku z uspořené finanční prostředků na zakoupení profesionálního odšťavňovače a krouhače zeleniny s kutrem. Naším cílem je dětem nabízet šťávy z čerstvě vylisovaného ovoce a zeleniny a rovněž minimalizovat dobu tepelné úpravy zeleniny. Škola je zapojena do projektů Skutečně zdravá škola a Zdravá školní jídelna.

Kontrolujeme pro naši oblast monitorovaný stav ovzduší, a pokud je to možné, dopřáváme dětem pravidelný pobyt venku. Realizujeme pobyt venku i za deště, což je nejen velmi účinný způsob otužování, ale i velmi radostná aktivita dětí.

Od podzimu do jara nabízíme rodičům v rámci nadstandardních aktivit možnost pravidelného saunování dětí.

Respektujeme potřeby a přání dětí a vedeme je k jejich kultivovanému a srozumitelnému vyjadřování. Děti se učí požádat kamaráda o spoluúčast ve hře či činnosti, přijmout nebo odmítnout tuto spoluúčast, vymezit si v případě potřeby prostor pro aktivitu či odpočinek o samotě, respektovat rozhodnutí ostatních...

Snažíme se zdravý životní styl prezentovat neformálně prostřednictvím zvnitřněné filozofie vlastního života.

3.3 Psychosociální podmínky

Naše třídy jsou přátelským společenstvím rovnocenných partnerů, kde učitelka je průvodkyní dítěte na jeho cestě rozvoje a objevování světa.

Pro nově přichozí děti plánujeme společně s jejich zákonnými zástupci individuálně uzpůsobený adaptační režim. Před jejich nástupem se osobně scházíme s jejich zákonnými zástupci a získáváme co nejvíce informací o osobnosti každého dítěte, které vepisujeme do jeho vstupního dotazníku, abychom byly co možná nejlépe připraveny usnadnit mu tento nelehký krok v jeho životě.

Pedagogické pracovnice se neustále vzdělávají v oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky, psychologie i směrech rozvíjejících jejich osobnostní kvality, aby byly zárukou a opěrným bodem pro vytváření a udržování pozitivního klimatu školy, a to za všech okolností, které každodenní život přináší.

Každá třída má vytvořena třídní pravidla soužití, která vymezují rámec bezpečí a pohody pro všechny zúčastněné.

Program pro děti se sníženou potřebou spánku

Život rodičů a tím i dětí je v současné době nesmírně rychlý a hektický. Na dítě působí celá řada faktorů, které jsou individuálním stresorem.

Míra nepohody v životě dítěte se často zobrazuje na jeho tělesné stránce. Alexithymie je porucha, která se vyznačuje zhoršenou schopností prožívat vlastní emoce a přiměřeně je uvolňovat. Je pro ni typická somatizace, čili projevování psychické nepohody na tělesné úrovni.

Dělení stresu:

pozitivní – *over stres* – vzniká při pocitech překonání sebe sama, při zvládnutí náročného úkolu

Je žádoucí, aby v rámci programu v MŠ byly přiměřeně vytvářeny over-stresové situace, které pomohou dětem budovat jejich sebevědomí.

negativní – *distres* – vzniká v důsledku neuvolněné frustrace, kumulování pocitu vzteku, úzkosti či strachu

– ***under stres*** – je důsledkem nudy, beznaděje a malátnosti

Naším záměrem je nejen minimalizovat tyto negativní druhy stresu v prostředí MŠ, ale i učít děti eliminovat jejich důsledky. Jedním z nástrojů, jež využíváme, jsou **relaxační techniky**, které aplikujeme v době poledního odpočinku u dětí, kterým se nepodaří regenerovat své psychické i fyzické síly odpoledním spánkem.

Co je to relaxace?

Dle Drotárové (2003), je: „*relaxace komplexní protistresová reakce organismu, psychofyzický stav intenzivní regenerace, ve kterém dochází k posílení imunitního systému, zpomalení látkové výměny a hluboké regeneraci buněk, zejména nervového systému.*““

Relaxační techniky působí pozitivně na:

- tlumení zvýšené aktivity
- odstranění únavy
- zlepšení koncentrace, pozornosti
- zlepšení paměti a úrovně myšlení
- ovlivnění řeči a komunikačních schopností
- zlepšení motorických schopností a koordinace
- snížení afektivity, emotivity, ovlivnění úzkosti, depresí
- problémy s usínáním
- zlepšení sebekontroly, ovládání

V naší mateřské škole využíváme následující druhy relaxačních technik:

- ❖ muzikoterapie
- ❖ aromaterapie
- ❖ relaxace na bázi svalového uvolnění
- ❖ dechová cvičení
- ❖ relaxačně koncentrační metody
- ❖ relaxačně imaginativní metody

Odpolední odpočinek je ve všech třídách zahajován čtením z knihy, které je dle věku a schopností dětí obohacováno nejrůznějšími metodami rozvoje čtenářské gramotnosti. Následně je zařazována muzikoterapie. Dětem, které neusnou, je posléze nabízena možnost účasti na aplikované relaxační hře či jiné relaxační technice. Dětem, které se relaxace nechtějí účastnit, je umožněna klidová aktivita.

3.4 Organizační chod

Stanovený režim dne chápeme velmi flexibilně a jsme akčně připraveny na jeho změny podle aktuální situace, vládního pokynu či potřeb dětí.

Provoz mateřské školy je od 6:00 do 16:00 hod.

06:00 – 07:00 hod.	scházení dětí ve třídách Sluníčko a Obláček volné hry, komunikace s učitelkou či vrstevníky
06:25 – 13:00 hod.	provoz logopedické třídy
07:00 – 08:15 hod.	volné hry dětí v kmenových třídách diagnostické činnosti individuální péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami
08:15 – 09:00 hod.	pohybové aktivity, zdravotně preventivní pohybové aktivity komunitní kruh dopolední svačina

09:00 – 10:00 hod.	didakticky zacílené aktivity
10:00 – 11:30 hod.	převlékání, pobyt venku třídy mladších dětí
10:00 – 11:45 hod.	převlékání, pobyt venku třídy starších dětí a logopedické třídy
11:30 – 12:15 hod.	oběd, hygiena třídy mladších dětí
11:45 – 12:15 hod.	oběd, hygiena třídy starších dětí a logopedické třídy
12:15 – 14:10 hod.	příprava na odpočinek poslech čteného literárního textu spánek či relaxační odpočinek klidové aktivity individuální péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami kroužky
14.10 – 14:30 hod.	převlékání, hygiena odpolední svačina
14:30 – 16:00 hod.	volné hry dětí dokončování činností či výrobků z dopoledního bloku diagnostická činnost individuální péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami kroužky

Uspořádání tříd

Čtyři běžné třídy jsou situovány do dvou křídel budovy po dvou. Tyto dvě třídy jsou pojímány jako třídy sesterské a jejich aktivity i působení učitelek se navzájem prolínají. V přízemí jsou třídy „mladších“ dětí, v prvním patře jsou třídy „starších“ dětí.

Sesterské třídy spolu navzájem maximálně kooperují v nejrůznějších činnostech a projektech. Starší děti chystají pro své menší kamarády vystoupení, účastní se života třídy mladších dětí v době scházení a rozcházení. Rovněž při pobytu venku děti těchto tříd sdílejí společný prostor, což umožňuje jejich přirozené propojování a vzájemné zapojování do volných her.

Prostory tříd „starších“ dětí jsou v rámci možností a podmínek rozděleny na části – pracovní koutky, které jsou vybaveny množstvím pomůcek stimulujících děti ke hře a tvůrčí práci. Umožňují jak individuální činnost jedince, tak i kooperaci skupiny.

Koutky:

- *dílna* – s ponkem a skutečným ručním nářadím, šroubky, maticemi, hřebíky, dřevem a dalšími potřebami pro tyto činnosti
- *Montessori* – který dětem nabízí tácy s pravidelně se obměňujícími Montessori pomůckami
- *hudební* – děti zde mají k dispozici drobné rytmické a melodické nástroje i nástroje vlastní výroby, CD přehrávač, ...,
- *pohybový* – vybavený stuhami, šátky, třepetalkami, obručemi, ...,
- *dramatický* – tento nabízí dětem množství převleků a masek, šátků a látek, maňásků, loutek, plyšáků, kulis, ...,
- *výtvarný* – v němž nechybí nic, co by děti mohly potřebovat při svých uměleckých tvůrčích aktivitách,

- *domácnost* – plná nádobíček, imitací ovoce, zeleniny i jiných potravin ať již dřevěných, nebo dětmi vytvořených z modelovací hmoty či jiných materiálů, kuchařské knihy vyrobené dětmi, zástěrky, utěrky a jiné úklidové potřeby,
- *literární* – s množstvím dětských knih, časopisů a písmenkových skládaček,
- *matematicko – logicko – prostorový* – nabízí nejrůznější manipulační a logické hry, prostorové rébusy, vkládanky, čísla z nejrůznějších materiálů, ...,
- *koutek pokusů, experimentů, objevů* – je vybaven encyklopediemi, globusem, mikroskopem, odměrnými válci, různými druhy materiálů, váhou atd.,
- *přírodovědný koutek* – s přírodninami, rostlinami a zvířaty, v němž se děti učí pečovat o svět kolem nás,
- *počítačový koutek* – v němž se děti formou přiměřenou jejich věku učí pracovat s počítačovou technikou a s využitím kvalitních vzdělávacích programů rozvíjejí své schopnosti a rozšiřují své poznatky.

Třída Měsíček vzdělává děti s vadami řeči. Její provoz je zahájen v 6:25 hod a do běžné vzdělávací dopolední nabídky jsou vřazovány individuální a skupinové aktivity podporující rozvoj jazykových dovedností dětí. Po 13. hodině děti přecházejí na odpočinek a dopolední aktivity do svých „odpoledních“ běžných tříd. Toto je velkým přínosem pro možnost intenzivní logopedické péče v dopoledních hodinách a následný kontakt těchto dětí i s vrstevníky bez obtíží v oblasti řeči. V logopedické třídě pracují plně kvalifikované pedagogické pracovnice se speciálně pedagogickým vzděláním.

3.5 Řízení školy

Ředitelka je statutárním orgánem organizace. V rámci platné legislativy organizuje, řídí a kontroluje chod školy. V době její nepřítomnosti je zastupována zástupkyní ředitelky, na níž jsou v rámci její pracovní náplně delegovány i některé běžné organizační úkony. Povinnosti všech zaměstnanců jsou vymezeny v jejich pracovních náplních.

Učitelky jsou pro efektivnější komunikaci a těsné propojení vzájemného působení sesterských tříd rozděleny do dvou pedagogických skupin. Kooperaci v rámci jednotlivých skupin zastřešuje koordinátorka skupiny. Skupinu tvoří učitelky sesterských tříd – Sluníčko + Hvězdička, Obláček + Duha. Učitelky třídy Měsíček vstupují do užší kooperace s oběma skupinami.

Úsek stravování je veden vedoucí školní jídelny, úsek úklidu zástupkyní ředitelky, tyto zodpovídají ředitelce za plnění jejich pokynů a celkový chod jim svěřeného úseku.

Pro podporu bezproblémového a plynulého chodu organizace je vytvořen vnitřní informační systém skládající se z těchto komponentů:

- program Správa MŠ,
- aplikace Naše MŠ,
- PC na všech třídách jsou propojeny a potřebné informace, dokumenty, formuláře, ... jsou umístěny ve společném souboru sdílených dat,
- každá třída má vytvořenu emailovou schránku pro vnitřní komunikaci a zasílání či přeposílání konkrétně cílených informací,

- byl vytvořen centrální prostor vybavený stolem se zásuvkami a policemi, na němž je umístěna kniha docházky zaměstnanců, organizační řád se všemi směrnicemi školy, předtištěné formuláře, informační tabulky apod. a rovněž „Vzkazovníček“ pro vepisování vzkazů a informací,
- všechny třídy jsou propojeny telefonicky pro možnost potřeby okamžité vzájemné komunikace,
- pravidelně, či dle potřeby, jsou pořádány – porady vedení, porady pracovních úseků, porady rozšířeného vedení, provozní a pedagogické porady,
- pokud to provozní podmínky dovolují, preferujeme komunikaci na bázi osobního kontaktu zainteresovaných osob.

Vnější informační systém využívá – aplikaci Naše MŠ, prostřednictvím níž jsou zákonní zástupci a škola v neustálém kontaktu, nástěnky v šatnách tříd, nástěnky na chodbách, internetové stránky školy, email, telefon, osobní komunikaci.

Ředitelka zapojuje zaměstnance do řízení chodu školy, respektuje jejich názory, cení si jejich nápadů, podporuje jejich spoluúčast na rozhodování v otázkách ŠVP, motivuje je a vyhodnocuje jejich pracovní výsledky pravidelně na provozních a pedagogických poradách. Z výsledků evaluace a autoevaluace jsou vyvozovány závěry pro další práci.

3.6 Personální zajištění školy

Na provozu zařízení se podílí kmenové pracovnice rozdělené do několika provozních úseků, které jsou podle potřeby aktuálně doplňovány – asistentkami pedagoga, školními asistenty, externím pedagogem pro výuku šachů apod.

Pedagogický sbor je tvořen 10 kvalifikovanými pedagogickými pracovníci, z nichž polovina má vysokoškolské vzdělání.

Stravovací úsek vede vedoucí školní jídelny, které je přímo pracovně podřízena hlavní kuchařka a kuchařka.

Úsek úklidu je řízen zástupkyní ředitelky, které je pracovně podřízena hlavní školnice a školnice.

Ekonomickou agendu školy zajišťuje účetní, která v rámci kumulované funkce zastává rovněž pozici ekonoma školy.

Mzdovou agendu zpracovává smluvně firma KVIC Nový Jičín, odloučené pracoviště Ostrava.

3.7 Spolupráce s rodiči dětí

Jsme si vědomy toho, že výchova a vzdělávání dětí spadá do práv a povinností rodiny a mateřská škola toto její snažení doplňuje, prohlubuje a rozšiřuje. Proto se snažíme o jasnou a srozumitelnou prezentaci filozofie naší školy, našich hodnot a strategií, aby si mohl každý zákonný zástupce zvolit pro své dítě takovou školu, která bude co nejvíce korespondovat s jeho životními postoji a hodnotami a jejíž vzdělávací nabídka bude jeho výchovné působení přirozeným způsobem obohacovat. Jsme přesvědčeny, že volba

mateřské školy podle nejbližšího místa bydliště je chybou, kterou si žádné dítě nezaslouží prožívat. Z tohoto důvodu věnujeme velkou pozornost jak průběžné prezentaci školy, tak i jejímu rozšířenému otevření se všem zájemcům v době před a v průběhu zápisu k předškolnímu vzdělávání.

Snažíme se zákonné zástupce dětí motivovat k co nejtěsnější partnerské spolupráci, vstřícnosti a otevřenosti. Neustále se vzděláváme, abychom byly pro zákonné zástupce dětí i:

- kompetentními odborníky v problematice výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku,
- odborníky, kteří nezastupitelnou měrou dokážou posoudit zralost a připravenost dítěte pro nástup k základnímu vzdělávání,
- v případě odchylek ve vývoji dítěte partnery mající nenahraditelný diagnostický potenciál.

Pravidelně zákonné zástupce informujeme o vývoji jejich dítěte a jsme vždy připraveny nabídnout rodině radu, pomoc a podporu. Pro řešení všech záležitostí preferujeme individuální schůzky rodičů s učitelkami či ředitelkou školy.

Pořádáme nejrůznější akce, jejichž účelem není pouze informovat, poučit či pobavit, ale hlavně umožnit navázání hlubšího a důvěrnějšího vztahu mezi rodinou a zaměstnanci školy.

Formy spolupráce a komunikace se zákonnými zástupci:

- třídní schůzky
- schůzky s novými rodiči
- vystoupení dětí pro rodiče
- ukázky práce s dětmi
- akce pro rodiče
- akce pro rodiče a děti
- individuální rozhovory
- telefonická komunikace
- emailová komunikace
- nástěnky
- internetové stránky školy
- aplikace Naše MŠ

4. Charakteristika vzdělávacího programu

*Řekni mi a zapomenu,
ukaž mi a budu si pamatovat,
nech mě udělat a porozumím.*

Vytváříme vlastní vzdělávací systém založený na prolínání zkušeností z osobní dlouholeté praxe našich pedagogických pracovníků se studiem různorodých vzdělávacích směrů (spisů J. A. Komenského, myšlenek M. Montessori, programu Zdravá škola, Začít spolu, Steinerových názorů vytvářejících Waldorfský systém vzdělávání atd.). Opíráme se rovněž o poznatky

antropologie, psychologie, vývojové psychologie, výzkumy z oblasti mozkových funkcí, speciální pedagogiky, kineziologie či filozofie. Ve všech těchto oborech a systémech se snažíme nalézat prvky, které korespondují s naší filozofií, našimi postoji a námi vytýčenými cíli, a vystavět tak systém ušitý na míru právě naší mateřské škole.

Vzdělávací program naší školy staví na poznatku, že dítě předškolního věku vstřebává všechny podněty z okolí a na tyto vlivy reaguje různorodou aktivitou. Podnětnosti prostředí proto využíváme při budování vnitřní motivace dětí jak v oblasti jejich nadání, tak i učení obecně. Věnujeme se maximálnímu rozvoji psychických funkcí každého dítěte, neboť víme, že informace si je jedinec, využívající kvalitně rozvinutého smyslového vnímání a kritického myšlení, schopen získat sám. Důsledně se zaměřujeme na rozvoj silných stránek dítěte a na úpravu případných handicapů. Formou individualizovaného vzdělávání rozvíjíme ostatní stránky osobnosti dítěte.

V edukační práci s dětmi se řídíme základními pedagogickými zásadami a volíme takové metody práce, které vedou děti k aktivitě, experimentování, přemýšlení, hledání nových cest a řešení, formulování vlastních názorů, ke zdravému sebevědomí a budování pozitivních mezilidských vztahů. Učíme děti, že nic není konstantní a je-li potřeba, může nebo musí být změněno.

4.1 Cíle vzdělávacího programu

Obecné cíle

Za nejvyšší výsledek vzdělávání považujeme, když námi vzdělávané dítě je:

- tvořivé
- vynalézavé a nápadité
- originální
- zdravě sebevědomé
- schopné kultivovaně prezentovat a prosazovat své potřeby a názory
- ohleduplné a empatické
- se zdravým životním přístupem k sobě i celému vesmíru
- pozitivně nahlížející na život i všechny nesnáze - důvěřující svým schopnostem
- vysoce sociálně kompetentní a milující
- s touhou po nových poznacích

Specifické cíle

- **získání maximálně možné samostatnosti dětí**
 - v sebeobsluze
 - v myšlení
 - v řešení problémů

Velmi často je dítě vychovááno k nemohoucnosti tím, že je krmeno, oblékáno, obsluhováno, přenášeno, převáženo, poučováno, ..., protože je to postup rychlejší, jednodušší, čistější... Z takovéto výchovy však vyrůstá člověk nemohoucí, nevěřící ve své schopnosti a síly, bojící se experimentovat, riskovat, reagovat na vlastní

vnitřní impulzy. Náš přístup – dávat dětem čas, prostor, množství podnětů a materiálně-věcné podpory, je zdlouhavý, organizačně i finančně náročný, často až věcně devastující, ale dle našeho názoru pro děti nejpřínosnější.

- **rozvoj technické gramotnosti dětí a měkkých kompetencí**

- manuální zručnost
- technická představivost
- analyticko-syntetické myšlení, kritické myšlení, tvůrčí myšlení
- vnímání shod a rozdílů předmětů, vnímání struktury předmětů
- poznávání přírodních zákonů, poznávání technických principů
- kreativní konstruování, tvoření hypotéz
- chápání podstaty předmětů, chápání souvislostí
- vytrvalost, rozhodnost, cílevědomost
- apod.

Ještě nikdy neměli učitelé před sebou tak nelehký úkol jako v současné době – připravit dítě na život ve společnosti, která se nebývale rychle technicky vyvíjí, technologie vstupují do všech oblastí života a obraz budoucnosti je zastřen hustou mlhou. Snažíme se proto připravit děti na tento technický svět budoucnosti, avšak bez ztráty lidských dovedností a hodnot.

- **maximálně možný rozvoj psychických funkcí**

- řeči
- myšlení
- paměti
- smyslové percepcie
- motoriky – hrubé, jemné, grafomotoriky, vizuomotoriky, oromotoriky
- prostorové orientace

Předškolní věk je obdobím rozvoje psychických funkcí člověka. V tomto senzitivním období umožňuje plasticita nervové soustavy takový rozvoj všech těchto funkcí, že v případě, bude-li zanedbán, již nikdy člověk nedosáhne úrovně vrozeného potenciálu. Toto je důvodem, proč naše výchovné působení směřuje právě tímto směrem.

- **rozvoj a kultivace silných stránek osobnosti dítěte, korekce handicapu, vývojových odchylek a slabých stránek dítěte**

Na problematiku rozvoje osobnosti dítěte nahlížíme prostřednictvím mnohočetných Gardnerových inteligencí a nabídkou vzdělávacích činností se snažíme podpořit jejich rozvoj.

K objektivnímu zjištění úrovně jednotlivých osobnostních složek dítěte nám pomáhá využívání diagnostické sady „iSophi“, na jejímž vytvoření spolupracovali odborníci – psychologové a speciální pedagogové pedagogicko-psychologické poradny, univerzitní pracovníci, pedagogové mateřských škol. Tento diagnostický

nástroj nám umožňuje získat přehled o dosažených úrovních dítěte v jeho jednotlivých oblastech. Intenzivně pak pracujeme s těmi, ve kterých dítě vyniká, či naopak výrazně pokulhává. V případě potřeby uplatňujeme speciálně pedagogickou intervenci. Oblast vykazující pásmo běžné normy stimulujeme cestou přirozeného učení.

Gardnerovy typy inteligencí:

- **intrapersonální** – schopnost rozvíjet a ovládat vlastní pocity a prožitky, porozumění vlastnímu JÁ
- **interpersonální** – schopnost všimnout si chování a pocitů jiných lidí, rozpoznat a chápat rozdíly v jejich temperamtech, pohnutkách, náladách, schopnost vstupovat s nimi v interakci, budovat vztahy...
- **verbální** – schopnost ovládnout a obsáhnout všechny stránky jazyka
- **tělesně-kinestetická** – schopnost obratně používat své tělo jak pro sebevyjádření, tak pro činnosti zaměřené k určitému cíli, schopnost dovedně zacházet s předměty, tělové schéma
- **matematicko-logická** – matematická gramotnost, schopnost uvažovat logicky, systematicky, vědecky
- **hudební** – schopnost porozumět rytmickým a intonačním modelům hudby, kvalitám tónů a zvuků, schopnost pamatovat si informace ve zvukové podobě
- **prostorová** – schopnost přesně postřehnout, pochopit, uložit do paměti a vybavit si tvary, uspořádání předmětů v prostoru, orientace v prostoru
- **přírodní** – schopnost vnímat změny v přírodě, zvýšená citlivost k percepci přírodních jevů a schopnost učit se z nich

Vnitřní potenciál dítěte (příklad)

- ◆ diagnostikována vada řeči – dítěti poskytujeme logopedickou podporu
 - ◆ vrozené hudební a matematicko-logické předpoklady – intenzivně podporujeme rozvoje těchto předpokladů ve schopnosti a následně talent
 - ◆ rozvoj zbývajících oblastí realizujeme formou standardně předkládané výuky
- **rozvoj profesionality a osobnosti pedagogických pracovníků**

Uvědomujeme si, že současná, v mnoha ohledech vyspělá, v jiných zase skomírající doba plná dynamických změn a zvratů si vyžaduje pro pozici učitele (toho, kdo má inspirovat a vést jiné) osobnost neustále se vzdělávající, vysoce profesně zdatnou a osobnostně vyspělou. Všechny naše snahy jak v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tak i v rámci samostudia či života obecně se proto snažíme směřovat k tomu, abychom vizi takového pedagoga naplnily.

Jsme si vědomy, že úroveň dosažení vzdělávacích cílů je podmíněna prostředím, v němž vzdělávání probíhá. Pro zajištění co možná nejkvalitnějšího vzdělávacího prostředí využíváme indikátory umožňující sledovat naplňování základních lidských potřeb, jak je ve své „Hierarchii lidských potřeb“ nastínil Abraham Maslow.

1. fyzické potřeby

- potrawy
 - naše školní kuchyně je známa jako stravovací zařízení vysoké gastronomické úrovně
 - náš jídelníček je v souladu s nejmodernějšími názory na zdravé stravování
 - vaříme pouze z kvalitních, pokud je to možné a účelné, českých surovin
 - používáme šetrné technologické postupy úpravy pokrmů
 - nabízíme dětem široké spektrum pokrmů nejrůznějších druhů
 - zásadní hodnotou je pro nás dodržování zásad zdravého stravování
 - uvědomujeme si, že kvalita pokrmu je rovněž úměrná atmosféře, ve které jsou připravovány – vaříme s láskou a úsměvem v atmosféře pohody a klidu
- tekutin
 - děti mají po celý den k dispozici samoobslužný pitný režim – byly vyrobeny skříňky odpovídající výšce dětí, na nichž jsou umístěny nerezové barely s výpustným ventilem, z nichž si děti samy čepují, každý den jiný, vždy však velmi kvalitní a téměř neslazený čaj; mají rovněž k dispozici lehké džbány s čistou vodou a s vodou s plátkem citronu, pomeranče, máty, meduňky, ...
- aktivity
 - téměř po celý den pobytu dětí v mateřské škole je jim poskytován prostor pro hru a vlastní aktivity; dětmi organizovaná tvořivá hra, která nese prvky *pohody* a *angažovanosti*, je nadřazena všem učitelkou nabízeným aktivitám
 - učitelky dětem chystají širokou nabídku činností nejrůznější náročnosti, aby bylo zajištěno efektivní vzdělávání všech dětí bez ohledu na jejich věkové či individuální odlišnosti
- odpočinku
 - všechny děti mají možnost v případě únavy odmítnout aktivitu, být pouze pozorovateli činností nebo si kdykoliv najít tiché místo k odpočinku či spánku
 - třídy byly vybaveny sebeobslužným lehátkovým systémem, který umožňuje dítěti si kdykoliv vytvořit vlastní prostor k odpočinku
 - děti nejsou po obědě nuceny ke spánku, kratší relaxační pobyt na lehátku naplněný četbou literárního textu a poslechem relaxační hudby však považujeme za základ správného rozvoje nervových funkcí – střídání aktivity a útlumu, a to zvláště u dětí s ADHD
- vyhýbání se bolesti
 - naše školní zahrada je vybavena velmi moderními a kvalitními venkovními herními prvky, které poskytují dětem v rámci preventivních možností relativně co možná nejbezpečnější prostředí pro jejich venkovní „dovádění“
 - rovněž při vybavování tříd školním nábytkem a jeho uspořádáním se snažíme vytvořit prostředí vhodné pro bezpečné hry dětí dané věkové kategorie
 - třídy jsou vybaveny výškově nastavitelnými stoly a různě vysokými dětskými židličkami nejvyšší kvality, aby byl zajištěn správný posed dětí všech věkových

a výškových kategorií při jídle, kreslení či hrách u stolečků, což je velmi důležité pro jejich zdravý tělesný rozvoj a preventivní předcházení vytváření nesprávných pohybových vzorců a mechanismů, které následně vedou v nejmenším důsledku k bolestem zad a nesprávné funkci vnitřních orgánů

- do vzdělávacího procesu přijímáme jen děti bez známek akutního onemocnění
- okamžitě reagujeme na zdravotní obtíže dětí a zajišťujeme informování zákonných zástupců za účelem zajištění lékařské péče
- překročí-li individuální potřeby dítěte možnosti naší mateřské školy, pomáháme rodičům s hledáním a výběrem adekvátního předškolního zařízení

2. **potřeba bezpečí** – bezpečí je základní podmínkou efektivního učení

- potřeba předvídatelnosti
 - každý den ráno jsou děti v komunitním kruhu informovány o tom, co se bude v daný den dít, jaké možnosti aktivit jsou jim nabízeny, jaké případné změny z běžného režimu a uspořádání dne proběhnou...
 - děti předáváme pouze jejich zákonným zástupcům nebo jimi pověřeným osobám
- potřeba řádu
 - děti společně s učitelkami tvoří pravidla soužití jejich třídy, kterým rozumí, a vědí, že byla vytvořena pro jejich bezpečí a pocit jistoty
 - vytváříme s dětmi třídní a školní rituály, které děti milují a poskytují jim pocit jistoty ve známé aktivitě
- potřeba smyslu činnosti
 - význam a smysl všeho, co je po dětech požadováno, je jim vysvětleno a objasněno způsobem odpovídajícím jejich mentální úrovni

3. **potřeba sounáležitosti a lásky**

- potřeba přijetí
 - všem dětem dáváme možnost prožít pocit sounáležitosti s učitelkami, vrstevníky i celým kolektivem zařízení – „*toto je TVÁ mateřská škola, do níž bezvýhradně patříš vždy a za všech okolností*“
 - snažíme se, aby děti znaly všechny učitelky i správní zaměstnance školy a měly k nim vytvořen vřelý vztah plný důvěry a lásky
 - s každým dítětem se po jeho příchodu do MŠ srdečně pozdravíme, před odchodem rozloučíme
 - snažíme se, aby úsměv byl přirozeným komunikačním prostředkem pro vyjádření náklonnosti dítěti
 - oceňujeme kladně nejen úspěchy dětí, ale hlavně jejich snahu
 - požaduje-li dítě emoční podporu, vždy jsme připraveny mu ji podle jeho potřeb poskytnout
 - když dítě prožívá neúspěch, jsme mu oporou a potvrzením neměnicí se citové náklonnosti
 - dítě se nám může svěřit s jakýmikoliv starostmi, vždy jsme připraveny jej vyslechnout a podpořit radou či jinou pomocí
 - ve třídách i celé škole panuje atmosféra pohody, veselí, důvěry a pozitivních vztahů
 - vedeme děti k přátelství a pomoci, netolerujeme ubližování
- potřeba respektu

- odmítáme formální respekt autorit založený na věku, postavení či majetku a uvědomujeme si, že respekt náleží všem živým bytostem – takto přistupujeme k sobě navzájem stejně jako i k dětem
- děti si vybírají kamarády podle svého vlastního uvážení a potřeb
- děti mají právo odmítnout spolupráci a zvolit si samostatnou činnost
- jsou-li unavené, mohou odmítnout činnost a odpočívat
- samy si volí hračku, se kterou si chtějí hrát
- samy si volí množství a složení konzumovaných pokrmů
- mají právo projevit svůj názor
- samy si volí, jak chtějí, aby byly oslovovány ostatními dětmi i dospělými
- potřeba porozumění
 - uvědomujeme si, že stejnou situaci prožívá každý z jejích účastníků naprosto odlišným způsobem, který vychází z jeho názorů a přesvědčení, životních zkušeností či momentálního psychického a fyzického stavu, v kontaktu se spolupracovníky i dětmi jsme proto vždy empatictí i otevření porozumět a hledat postupy přijatelné všem zúčastněným

4. potřeba sebeúcty a uznání

- sebeúcta je závislá na tom, jak se k nám chovají ostatní lidé, proto poskytujeme dětem pozitivní, ale také upřímnou zpětnou vazbu jejich konání a chování, která je konkrétní a pokud možno okamžitá
- stejně přistupujeme i ke svým kolegním a spolupracovnícím

5. potřeba seberealizace

- potřeba objevovat
 - vytváříme podnětné věcné prostředí plné hraček a didaktických pomůcek, které podněcují děti k přirozenému učení
 - vytváříme situace, které děti motivují k přemýšlení, zkoumání a odhalování dosud nepoznaného
- potřeba porozumět světu
 - všichni zaměstnanci školy si uvědomujeme, že mezi nebem a zemí je nekonečně mnoho nezodpovězených tajemství, která stojí za to stále objevovat a hledat nové odpovědi, vyvozovat nové závěry a formovat nové postoje; vesmír se svojí rozmanitostí a stálou proměnou je živoucím organismem bez omezení, proto si netvoříme striktní dogmata, ale jsme neustále názorově otevření všemu, co k nám v každodenním životě přichází – k tomuto přístupu rovněž motivujeme děti
- potřeba něco dokázat, tvořit
 - děti vedeme k tomu, že neexistují žádná omezení a záleží jen na volbě každého člověka, co se rozhodne dokázat, vybudovat a prožít
 - k této tvořivosti poskytujeme dětem prostor, čas i pomůcky
- potřeba mít svou identitu
 - vnímáme pestrost a rozmanitost vesmíru jako jeho nesmírnou hodnotu a uvědomujeme si, že lidská rozmanitost je hybnou silou k vytváření společnosti, v níž bude přirozené místo pro všechny živé bytosti, dáváme proto

prostor k rozvoji jedinečnosti každého dítěte, vyhýbáme se rutinním přístupům v činnostech, kde nejsou přínosem, šablonovitým přístupům či nálepkování

6. vyšší potřeby

- estetické
 - naše mateřská škola je velmi pěkně zrekonstruovaná a účelně, ale také vkusně vybavená
 - dominantou výzdoby jejího interiéru jsou výtvořky dětí, které jsou pro dětské vnímání nejpřirozenějším prvkem
 - učitelky mají blízký vztah k uměleckým oborům (výtvarnému, hudebnímu, pohybovému, literárnímu, dramatickému) a denně tyto aktivity zařazují mezi dětem nabízené činnosti
 - pravidelně zveme do školy také profesionální umělce, navštěvujeme divadlo loutek, výstavy či jiné kulturní akce
- etické
 - systematicky pracujeme na rozvoji vlastních etických hodnot a postojů, abychom mohly být přirozeným vzorem pro vzdělávané děti
- duchovní
 - uvědomujeme si, že „nejen chlebem živ je člověk“, a vědomě přistupujeme k naplňování vlastních duchovních potřeb a pracujeme na svém duchovním růstu, abychom v této oblasti měly dětem co předávat

4.2 Pedagogické zásady

Uvedenými zásadami se řídí celý pedagogický sbor i správní zaměstnanci v případech, kdy vstupují v interakci s dětmi, jejich zákonnými zástupci či jinými zaměstnanci.

ZÁSADA ÚCTY KE KAŽDÉMU ČLOVĚKU

- úcta k sobě samotnému i druhým lidem je pro nás základním projevem vyzrálosti lidské osobnosti
- vážíme si a respektujeme každé dítě s jeho věkovými i individuálními potřebami
- v mateřské škole zajišťujeme všem dětem stejné postavení, žádné z nich není nijak zvýhodňováno či znevýhodňováno
- na jedince i situace nahlížíme z kladné stránky, nikoho nepodceňujeme, nezesměšňujeme a neumožňujeme to ani ostatním

ZÁSADA RESPEKTOVÁNÍ VĚKOVÝCH A INDIVIDUÁLNÍCH ZVLÁŠTNOSTÍ

- uplatňujeme takové nároky, které odpovídají možnostem a schopnostem každého dítěte, podněcují jej, dávají mu naději na úspěch a přispívají k jeho optimálnímu rozvoji
- zajišťujeme pravidelný rytmus a řád, který je maximálně flexibilní, respektuje potřeby dětí a využívá aktuálních situací
- respektujeme individuální potřebu aktivity, odpočinku či spánku dětí
- umožňujeme nově příchozím dětem postupnou adaptaci
- nepodporujeme soutěživost a vzájemnou rivalitu dětí
- při plánování činností vycházíme ze zájmů dětí
- snažíme se porozumět a vyhovět konkrétním potřebám jednotlivých dětí a rodin

ZÁSADA OPORY O KLADNÉ RYSY DĚTÍ

- prostřednictvím denního intenzivního kontaktu s dětmi se je snažíme do hloubky poznat, nacházet jejich kladné stránky, vyzvednout je a opřít o ně celý edukační proces
- s negativními projevy pracujeme již v počátku a odbornými a věku dětí přiměřenými metodami se pokoušíme o vyhasínání těchto vzorců chování
- hovoříme a hodnotíme pouze v pozitivní rovině, vyhýbáme se negativním komentářům
- chválíme přiměřeně, aby se pochvala a ocenění nestaly formální záležitostí, která přestane mít pozitivní motivační náboj, poskytujeme dětem pozitivní, ale také objektivní zpětnou vazbu

ZÁSADA AKTIVITY DĚTÍ

- vědomosti předáváme dětem prostřednictvím činností a vlastního poznání
- užíváme názorných a praktických metod s přímou účastí dětí
- vyhýbáme se činnostem, v nichž jsou děti pasivními posluchači a příjemci hotových poznatků
- vedeme děti k samostatnému rozhodování a samostatnosti obecně
- poměr řízených a spontánních činností je v denním režimu vyvážený
- vytváříme pro aktivity dětí vhodné a podnětné prostředí
- preferujeme činnosti podporující tvořivost, experimentování, hledání řešení
- plně využíváme možnosti kooperativního a individualizovaného vzdělávání
- dáváme dětem prostor pro rozvoj jejich kreativity a fantazie

ZÁSADA DEMOKRATICKÉHO A PARTNERSKÉHO VZTAHU MEZI PEDAGOGEM A DÍTĚTEM

- využíváme neformální autority učitelek
- veškeré vztahy mezi učitelkou a dětmi stavíme na vzájemném hlubokém citovém vztahu, důvěře a radosti ze společně tráveného času
- samy respektujeme přijatá pravidla soužití, chováme se podle zásad zdravého životního stylu, jsme dětem vzorem
- poskytujeme dětem prostor pro vyjádření jejich potřeb a názorů, které respektujeme a ctíme
- učíme děti se demokraticky rozhodovat, ale rovněž jim umožňujeme prožívat důsledky jejich volby
- dětem předáváme jasné a srozumitelné pokyny, snažíme se jim odpovědět na všechny dotazy, nepodceňujeme jejich schopnosti porozumět složitějším vztahům a situacím
- snažíme se o vytvoření přátelské a pozitivní atmosféry jak ve třídě, tak i v celé škole
- cíleně a programově se věnujeme vytváření neformálních vztahů dětí ve třídě a nenásilně je podporujeme a rozvíjíme prosociálním směrem (prevence sociálně patologických jevů)
- věnujeme dostatek pozornosti konfliktním situacím mezi dětmi, učíme děti je řešit a předcházet jim

ZÁSADA ROZVOJE OSOBNOSTI PEDAGOGA

- soustavně a plánovitě se vzděláváme jak v oblasti pedagogických dovedností, komunikativních schopností, tak i v oblastech, které přímo nesouvisí s předškolním vzděláváním, čímž rozvíjíme svoji celkovou vzdělanost, přehled a oduševnělost
- jednáme a chováme se profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami
- naše autoevaluační činnost je smysluplná a z jejich výsledků vyvozujeme závěry pro další práci na svém profesním i osobnostním rozvoji

ZÁSADA NÁZORNOSTI

- při práci s dětmi volíme činnosti, které umožňují zapojení co nejvíce smyslů, děti jsou při nich aktivní, zkoumají, objevují, prakticky poznávají
- vedeme děti k tomu, aby k poznatkům docházely vlastní aktivitou v reálných situacích

ZÁSADA CÍLEVĚDOMOSTI

- s dětmi pracujeme s vědomím jasně vytyčených vzdělávacích cílů, které respektují integritu rámcových i specifických cílů předškolního vzdělávání
- pružně reagujeme na aktuální potřeby a zájmy dětí i na aktuální situace, které jsou nadřazeny všem plánovaným činnostem
- vzájemně kooperujeme při naplňování cílů ŠVP

ZÁSADA VĚDECKOSTI

- edukační proces realizujeme prostřednictvím moderních metod a forem práce
- předávaný vzdělávací obsah je v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky a současným chápáním světa
- v souladu se záměry ŠVP přiměřeně využíváme digitální technologie

ZÁSADA SPOJENÍ EDUKACE SE ŽIVOTEM

- připravujeme děti na život v reálném světě, volíme témata, která jsou jim blízká a vycházejí z jejich života
- vedeme děti k hodnotám, které jsou nepostradatelné pro přežití člověka i celé planety
- vytváříme přirozené životní situace, na nichž děti mohou prožívat důsledky svých činů a rozhodnutí, učí se chápat zákonitost, že každá akce ve vesmíru vyvolává také reakci a uvědomovat si, že všichni máme svá práva, stejně jako povinnosti a zodpovědnost

ZÁSADA SPOLUPRÁCE VŠECH ZÚČASTNĚNÝCH

- všechny pracovnice školy spolu úzce spolupracují, navzájem se inspirují, jsou si oporou, rádcem a pomocníkem v profesních i osobních záležitostech
- zvláště úzká profesní spolupráce panuje mezi učitelkami v jednotlivých křídlech školy, kde jsou umístěny sesterské třídy (děti přecházejí přibližně ve věku 4–4,5 roku ze třídy mladších dětí do třídy dětí starších), učitelky pracují tak, aby co nejlépe znaly děti obou těchto tříd, děti k nim měly vytvořen blízký citový vztah a jejich pedagogické působení na sebe úzce navazovalo

- všemi novými odbornými vědomostmi a podněty získanými v rámci DVPP, samostudia i běžného života se navzájem obohacujeme na pravidelných pedagogických radách.

4.3 **Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami**

V souladu se vzdělávacími potřebami dětí zajišťujeme:

- vypracování plánu pedagogické podpory, ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání
 - vypracovává a vyhodnocuje pedagogická pracovnice školy se speciálně pedagogickým vzděláním (SPV) na základě zrealizované diagnostiky
 - naplňování zajišťují třídní učitelky pod odborným vedením učitelky se SPV
- v případě potřeby vypracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP)
 - vypracovává a vyhodnocuje pedagogická pracovnice školy se SPV na základě doporučení SPC a zrealizované diagnostiky
 - naplňování zajišťují třídní učitelky pod odborným vedením učitelky se SPV
- v případě potřeby přítomnost asistenta pedagoga (podle typu, míry a stupně postižení)
- souběžné působení obou pedagogických pracovníků realizujících vzdělávání ve speciální třídě
- vybavení vhodnými didaktickými či kompenzačními pomůckami
- vzdělávání pedagogických pracovníků formou DVPP a samostudia
- poskytnutí odborné literatury k dostudování dané problematiky
- spolupráci s SPC, PPP, psychologem, psychiatrem, foniatrem či jiným odborným lékařem
- odbornou podporu zákonným zástupcům dítěte
- důsledný individuální přístup pedagogů k dítěti a vytvoření optimálních podmínek k co nejvšestrannějšímu rozvoji jeho osobnosti.

Předmět speciálně pedagogické podpory

Každému dítěti, kterému byl v rámci podpůrných opatření předepsán předmět speciálně pedagogické podpory, vytváříme obsah tohoto předmětu přesně na míru na základě doporučení SPC a vlastní speciálně pedagogické diagnostiky. Předmět je realizován učitelkou s vysokoškolským vzděláním v oboru speciální pedagogiky, která průběžně provádí speciálně pedagogickou diagnostiku a vyhodnocuje pokroky dítěte.

Vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním

Třídní vzdělávací programy jsou koncipovány vždy tak, aby byl brán zřetel na tyto děti a byly jim vytvořeny podmínky podporující nejen jejich vzdělávání, ale i posilující jejich zdravotní stav.

Zákonným zástupcům dětí, které trpí nějakou potravinovou alergií nebo onemocněním omezujícím běžný příjem potravy, vycházíme vstříc tím, že sledujeme jednotlivá omezení, a tyto suroviny vyčleňujeme ze stravy dítěte nebo chystáme dítěti potravu přinesenou z domova.

Jako aktivity a postupy k utužování zdraví využíváme – dechová cvičení, jógu, relaxaci, saunování (jako nadstandardní aktivitu), pitný režim s účastí čisté vody, zdravé stravování a pobyt venku.

Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

Zákonní zástupci vzdělávaných dětí, kteří se nacházejí ve finanční tísní, mohou využít postupu uvedeného ve Školním řádu a požádat o osvobození od úplaty za předškolní vzdělávání.

Dětem se sníženou sociální adaptabilitou a potřebou intenzivnější výchovné stimulace je poskytována speciálně pedagogická podpora a jejich zákonným zástupcům je nabízeno poradenství a konzultace.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Škola těmto dětem poskytuje podporu formou individuálních lekcí českého jazyka, do nichž se mohou zapojit společně se svými rodiči. V případě 4 cizinců v povinném vzdělávání zřídí ředitelka skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu.

4.4 Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Škola vytváří prostředí podnětné na rozvoj dítěte v různých oblastech jeho schopností (např. matematické, přírodovědné, jazykové) s cílem nominovat děti vykazující výjimečné schopnosti. Prostřednictvím komplexní pedagogické diagnostiky tak směřuje k co největšímu využití potenciálu každého dítěte a vytváří prostředí, ve kterém může každé dítě individuálně rozvíjet své možnosti, zkoumat zaměření vlastního potenciálu s ohledem na různorodost možného nadání.

Prostřednictvím bohaté vzdělávací nabídky obohacené o prvky Montessori pedagogiky s důrazem především na propojenost matematických, polytechnických, přírodovědných schopností i jazykového vzdělávání a digitální gramotnosti rozvíjí potenciál dětí, tak aby se mohl i nadále projevat a uplatnit i v dalším vzdělávání dítěte.

Zároveň spolupracuje s rodinou dítěte při identifikaci možného nadání a odlišení od akcelerovaného vývoje dítěte či významně podnětného prostředí a zajišťuje podporu těmto rodinám dětí vykazujících známky nadání pro jejich další rozvoj formou poskytnutí informací, letáků a materiálů, odborných konzultací, a také spoluprací při akcích a zajištěním spolupráce s PPP a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporující rozvoj jejich talentu.

Rozvoj a podporu dětem vykazujícím nadání či mimořádné nadání zajišťuje systematickým odkrýváním nadání během nabízených aktivit formou:

- IVP a spoluprací s PPP
- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených aktivit s využitím pestrých pomůcek našich nově vybudovaných kabinetů polytechnického vzdělávání – oblasti Jazyk, Matematika, Smyslová výchova, Praktický život, Konstruování-Štavebnice, Technika a Digitální vzdělávání
- zařazujeme šachovou hru do každodenních vzdělávacích činností
- podporou přirozené zvědavosti a chuti objevovat prostřednictvím aktivit Malé technické univerzity, Malé digitální univerzity i Výzkumně laděné koncepce vzdělávání
- rozumové nadání je dále rozvíjeno použitím pomůcek Logico Primo, Logico Piccolo, Mini Lük, MINDOK, ALBI tužka edice Kouzelné čtení a další

- účastí s vybranými dětmi na akcích MENSY ČR – Logická olympiáda a projektu NUMERÁČCI
- předkládáním činností cíleně rozvíjejících schopnosti prostorového vnímání, orientace v čase, čtenářskou gramotnost, plánování a řešení problému pro přípravu na následné aktivity rozvíjející infromatické myšlení, digitální a mediální gramotnost
- nabídkou práce s digitálními technologiemi na PC a tabletech pomocí vzdělávacích aplikací a pomůcek BEE-bot, robotická myš, CUBETTO a další
- děti vykazující známky nadání se také setkávají v odpoledním Průzkumnickém klubu Zvídálka a Dobrušky, kde dále prozkoumávají a rozvíjí svůj potenciál dalším prohlubováním svých schopností a dovedností a posilují sociální dovednosti s dalšími dětmi vykazujícími nadání.

4.5 Vzdělávání dětí mladších 3 let

Věk 2–3 roky je obdobím vzdoru, bouřlivého rozvoje řeči a myšlení. Pro děti této věkové kategorie je náročné přizpůsobovat se velkému kolektivu. Tato fakta jsou základem pro stanovení vzdělávacích cílů pro tyto děti.

Zaměřujeme se na:

- podporu přirozeného rozvoje řeči
- včasnou diagnostiku opožděného vývoje řeči (OVŘ)
- seznamování s prostředím, vrstevníky i zaměstnanci školy
- budování pocitu bezpečí, důvěry a hlubokého citového vztahu dětí k zaměstnancům školy
- dovednost řešení konfliktů mezi dětmi bez použití fyzické síly
- nenásilné zapojování do společných činností
- rozvoj sebeobslužných dovedností
- rozvoj dovedností hrubé i jemné motoriky, správný úchop kreslicího náčiní
- seznamování s jednoduchými pravidly
- pravohemisférové učení zvláště v oblasti matematické pregramotnosti
- praktický nácvik bezpečného chování v rámci předcházení úrazům

4.6 Systém prevence sociálně patologických jevů

*Ohrožené dítě potenciálně ohrožuje svět, ve kterém vyrůstá,
protože se ho nenaučilo milovat a budovat,
ale nenávidět za křivdy, které mu způsobil.*

(Dunovský, 1999)

Preventivní program je rozdělen na **dvě roviny** prevence:

- 1) motivující
- 2) korigující

Cílové skupiny programu:

- 1) pedagogičtí pracovníci (dále jen CS 1)
- 2) vzdělávané děti (dále jen CS 2)
- 3) zákonní zástupci (dále jen CS 3)

Pilíře preventivního programu:

1) rozumnost

CS 1

- pedagogové jsou si vědomi své zodpovědnosti v procesu výchovy a vzdělávání dětí; uvědomují si, že nejsilnějším působícím faktorem je jejich **osobnost** a systematicky pracují na svém rozvoji („*Nikdo nedovede druhého dále, než kam sám došel*“),
- vyjadřuje skutečnost, že výchova je systematicky promyšlený proces, který se opírá o dialog mezi učitelem a dítětem, odmítá pojetí, že učitel má vždy pravdu, vyhýbá se donucování a rozkazování, ale naopak se snaží o společné hledání nejlepšího řešení,
- vychází z předpokladu, že každý člověk touží po dobru, proto je jedním z prvních a základních úkolů pedagoga vědomě a cíleně nalézat, na co dobrého je možné ve výchově navázat, a snažit se objevovat v dítěti pozitivní vlohy a stránky osobnosti,

CS 2

- potřeba společného vytvoření vhodně nastavených a dítětem chápaných pravidel, která přinášejí dítěti jistotu prostoru, ve kterém se může svobodně a bezpečně pohybovat,
- výsledkem snažení pedagoga je, aby děti pochopily, že to, k čemu je pedagog vede, je prospěšné pro ně samotné,

CS 3

- zákonný zástupce je vzděláván společně s dítětem, je informován o všech postupech a chápe jejich účel a význam,

2) radost a nadšení

CS 1

- z pedagogů sálá jejich nadšení pro práci, působí jako pozitivní, silná a motivující osobnost,
- systematicky pracují na dovednosti radostného prožívání svého života,

CS 2

- děti jsou vedeny k umění prožívání radosti ze života, radosti z vykonávaných činností, k prožívání nadšení jako nejtvořivější energie,
- děti jsou vedeny k poznání, že neexistují problémy, jen zajímavá témata k řešení, která vedou k rozvoji daného jedince,

CS 3

- rodiče jsou vtahováni do radostné atmosféry panující ve škole, jsou motivováni k účasti na akcích školy, radostné spolupráci a podpoře školy,
- je jim poskytována podpora a pomoc při řešení náročných životních situací,

3) laskavost

CS 1

- jde o volbu chtít pro druhého člověka dobro, vyjít mu vstříc, přistupovat k němu pozitivně, uvědomovat si sounáležitost s ostatními lidmi i se vším, co nás obklopuje,

CS 2

- dítě zrcadlí to, v čem žije, je-li na něj působeno laskavě, stává se laskavým,

CS 1–3

- jako vzor chování mezi pedagogy navzájem, pedagogy a ostatními zaměstnanci školy, pedagogy a rodiči, pedagogy a dětmi i dětmi navzájem.

Formy práce:

Individuální přístup

- ✓ k dítěti, k zaměstnanci, k zákonným zástupcům,
- ✓ člověk není jen součástí skupiny, ale každý je originálem, který prochází svým životem neopakovatelnou a nenapodobitelnou cestou,
- ✓ nutnost reagovat na specifické potřeby každého jedince, podporovat jeho osobní rozvoj a přivádět ho k převzetí zodpovědnosti za své jednání a svůj život,
- ✓ stavět na osobních vztazích.

Způsoby naplňování individuálního přístupu:

- zájem o jednotlivého člověka – vhodné oslovení jménem, znalost jeho zázemí, osobní rozhovor, umění objevovat jeho vlohy, nadání i všeho pozitivního v něm, umění jej ocenit,
- systematickost – průběžné sledování osobního rozvoje člověka, poukázání na jeho vývoj,
- odborná pomoc,
- trpělivost a diskretnost.

Skupinová práce

- ✓ s dětmi, zaměstnanci, rodiči,
- ✓ skupina umožňuje rozvoj sociálních dovedností, komunikace, kooperace, prožívání osobních vztahů, možnost učit se vyjádřit svůj názor, respektovat názor a odlišnosti jiných, umění empatie, porozumění, tolerance, je motivujícím prvkem.

Pozitivní prostředí

- ✓ pro děti, zaměstnance, rodiče
- ✓ klima a image školy
- ✓ podnětné věcné prostředí
- ✓ hodnoty a normy přijaté školou

Setkáváme se s následujícími rizikovými faktory:

- děti se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním
- děti s deficitem v oblasti psychických funkcí
- děti cizích státních příslušníků
- děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí
- děti se sklony k afektivnímu a násilnému chování
- nezdvořilé chování a vulgární vyjadřování (verbální i neverbální)
- náznaky počátku vznikající závislosti na PC a televizi (virtuální drogy)
- základy počátečních projevů vandalizmu
- počáteční náznaky rasismu a intolerance
- náznaky následně možných poruch příjmu potravy

Zásady, zaměření a cíle preventivního programu

Zásady:

- ✓ základem celého programu je osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků,

- ✓ všechny aktivity jsou zpracovávány s ohledem na věkové zvláštnosti dětí předškolního věku,
- ✓ úzká spolupráce – pedagog – rodič – dítě,
- ✓ vytváření důvěrného vztahu s dětmi i rodiči,
- ✓ dodržování školního řádu všemi zúčastněnými,
- ✓ vytvoření jasných pravidel soužití, která chápou a dodržují všichni zúčastnění,
- ✓ nepřehlížení a netolerování porušování pravidel,
- ✓ aktivní zapojení všech zaměstnanců školy.

Dlouhodobé cíle:

Obecné cíle:

- ✓ výchova dětí ke zdravému životnímu stylu,
- ✓ budování a rozvoj prosociálního chování,
- ✓ podpora rozvoje pozitivní, harmonické a silné osobnosti dítěte,
- ✓ pozitivní ovlivňování klimatu školy,
- ✓ rozvoj osobnostních kvalit pedagogických pracovníků,
- ✓ zajištění vzdělávání pedagogických pracovníků v problematice sociálně patologických jevů a speciální pedagogice,
- ✓ vzdělávání všech zaměstnanců v problematice zdravého životního stylu a zavádění těchto hodnot do vlastního života,
- ✓ neustálé zkvalitňování komunikace – vedení školy – zaměstnanci, zaměstnanci navzájem, pedagogové – rodiče, pedagogové – děti, děti navzájem.

Cíle rozdělené do oblastí:

1) zdravý životní styl

➤ *každodenní systematická výchova ke zdraví*

CS 1

- vkládání této problematiky do všech realizovaných tematických částí
- rozvoj a kultivace pohybových aktivit dětí

CS 1–2

- zajištění podmínek pro tělesnou i duševní hygienu zaměstnanců a dětí

➤ *zdravá výživa*

CS 1

- vzdělávání se v problematice zdravé výživy
- zapojení do projektu Skutečně zdravá škola a Zdravá školní jídelna

CS 2–3

- seznamování dětí i rodičů s touto problematikou

2) předcházení následujícím sociálně patologickým jevům

➤ *afektivní a násilné chování*

CS 1

- vzdělávání pedagogů v této problematice

CS 2

- vytvoření třídních i celoškolních pravidel chování, důslednost

CS 3

- organizování přednášek odborníků (psycholog, speciální pedagog, dětský lékař apod.) pro rodiče na téma výchovy obecně i téma správných výchovných postupů při zmíněných projevech dětí

➤ *rasismus a intolerance*

CS 1

- přijímání dětí cizinců k předškolnímu vzdělávání, příprava prostředí pro jejich vřazení

CS 2

- seznamování s kulturním i historickým dědictvím českého národa
- uvědomování si sounáležitosti s lidskou populací žijící na celé planetě
- seznamování s odlišnostmi jiných národů a kultur, přijímání těchto odlišností s úctou jako pozitivní jev

CS 3

- celoškolské akce organizované pro všechny rodiče i rodiče a děti

➤ *virtuální drogy*

CS 1

- vzdělávání pedagogů v problematice závislostí

CS 2

- vytvoření pravidel pro způsob a časový limit pro práci dětí na PC, tabletu, interaktivní tabuli umístěných ve třídách školy – zajištění pochopení významu těchto pravidel dětmi
- realizace projektu TIO

CS 3

- seznamování rodičů s nebezpečím závislosti na PC, televizi apod.

➤ *nezdvořilé chování a vulgární vyjadřování, vandalismus*

CS 1

- práce na kultivaci vlastního projevu pedagogů i ostatních zaměstnanců školy, poskytování upřímné vzájemné zpětné vazby

CS 2

- vytvoření pravidel slušného chování ve všech třídách, oceňování jejich užívání dětmi
- využívání komunitních kruhů pro řešení vzniklých negativních situací
- vedení dětí k pochopení přínosnosti pozitivních řešení, hledání různých variant pozitivních reakcí
- cíleně umožnit dítěti prožívání důsledků svého chování (jak toho negativního, tak hlavně i toho pozitivního)
- dramatizace různých situací, pro možnost prožití souvisejících emocí i možnost nácviku nejrůznějších reakcí a jejich důsledků

CS 3

- podpora rodičů dětí s tímto chováním, snaha o odbornou pomoc

➤ *poruchy příjmu potravy*

CS 1

- vzdělávání pedagogů v problematice poruch příjmu potravy

CS 2

- pravidelné zařazování tematické části „Co mému tělu prospívá a co mu škodí“
- zařazování propojení jídelníčku se surovinami „Vím, co jím.“
- rozvoj pozitivního sebevědomí dětí, jejich sebepoznávání, pozitivního sebehodnocení
- budování hodnotového systému dětí

CS 3

- vzdělávání rodičů v tématice zdravého stravování prostřednictvím besed, článků, letáčků se zajímavými náměty a recepty na nástěnce školní jídelny a na webových stránkách školy
 - organizování přednášek psychologů pro rodiče
- *dopravní nekázeň*

CS 2

- periodická realizace projektu Dopravní výchova na dopravním hřišti školní zahrady

3) budování pozitivního prostředí školy

➤ *klima a image školy*

- vytvoření vize „naše škola“ za účasti všech zaměstnanců
- navázání blízkých vztahů s rodiči dětí a úzká spolupráce s nimi
- systematická prezentace školy na veřejnosti

➤ *podnětné věcné prostředí*

- pravidelné obměňování předkládaných her, hraček, pomůcek, Montessori táček

4) podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

➤ *děti se zdravotním postižením*

CS 1

- vzdělávání v problematice speciální pedagogiky

CS 2

- zajišťování průběžné a včasné diagnostiky
- zajištění speciálně pedagogické intervence v MŠ

CS 3

- seznamování rodičů s možnostmi podpory dětí se SVP

➤ *děti se zdravotním znevýhodněním*

CS 1

- vzdělávání v relaxačních a rehabilitačních metodách

CS 2

- zajišťování pravidelného saunování
- každodenní provádění dechových cvičení, relaxačních cvičení
- realizace kurzu plavání, lyžařského kurzu

➤ *děti se sociálním znevýhodněním*

CS 1

- vzdělávání v problematice podpory dětí se sociálním znevýhodněním a v problematice poruch chování

CS 2

- realizace programů pro rozvoj sociálních kompetencí
- podpora rozvoje komunikační dovednosti v českém jazyce pro děti cizinců
- podpora dětí s odloženou školní docházkou

CS 3

- podpora sociálně znevýhodněných rodin

4.7 Systém logopedické intervence

Naše mateřská škola si klade za cíl pojmout logopedickou intervenci ve všech jejích rovinách a rozšířit ji do oblasti prevence specifických poruch učení (SPU) – prevence odkladů nástupu k povinné školní docházce:

➤ prevence

- podpora přirozeného rozvoje řeči – zvláště ve třídách, v nichž jsou vzdělávány „mladší“ děti,
- podpora rozvoje fonemického sluchu – ve třídách vzdělávajících „starší“ děti využitím metody Rozvoj fonemického sluchu dle Elkonina (Mikulajová),
- snaha o maximální míru rozvoje mateřského jazyka ve všech jazykových rovinách,
- podpora rozvoje vnímání, řeči, grafomotoriky – zvláště ve třídách „starších“ dětí systematickou realizací Metody dobrého startu (Swierkoszová),
- jsou pořádány odborné přednášky pro zákonné zástupce dětí i širokou veřejnost,
- pro zákonné zástupce dětí, které se chystají k nástupu do ZŠ, jsou připravovány ukázkové lekce práce s dětmi, aby bylo možno sjednotit školní a rodinnou přípravu dítěte na základní vzdělávání,

➤ diagnostika

- zachycení opožděného vývoje řeči či jiného narušení komunikační schopnosti již při zápisu dítěte nebo v co nejkratší době po jeho nástupu k předškolnímu vzdělávání – realizují učitelky se speciálně pedagogickým vzděláním,
- diagnostika dílčích psychických funkcí v rámci předcházení SPU je součástí pedagogické diagnostiky ve všech třídách – případné zachycené nedostatky posuzují speciální pedagožky školy a navrhnou plán podpory dítěte,
- v posledním roce před nástupem do ZŠ je realizována diagnostika školní zralosti a nabízena zákonným zástupcům možnost odborné konzultace školní zralosti a připravenosti jejich dítěte,

➤ terapie

- děti se závažnějším narušením komunikační schopnosti jsou vzdělávány v logopedické třídě školy,
- ostatním dětem zařazeným do běžných tříd je na základě podpůrných opatření stanovených SPC poskytována pravidelná logopedická podpora speciální pedagožkou školy, která rovněž spolupracuje s třídními učitelkami dítěte a asistentkami pedagoga, které navazují na její práci,

- dětem s diagnostikovanými deficitem dílčích psychických funkcí je nabízena individuální speciálně pedagogická podpora pod vedením speciální pedagožky školy, zákonným zástupcům těchto dětí je poskytováno odborné vedení,
- zákonným zástupcům dětí s obtížemi v grafomotorice je nabízen kontakt na terapii těchto obtíží metodou dle Heyrovské.

4.8 Součásti třídního vzdělávacího programu

Povinné součásti, které jsou zpracovávány na všech třídách:

1. Jmenný seznam dětí + charakteristika třídy – věkové složení, mimořádně nadané děti, děti se speciálními vzdělávacími potřebami, zdravotní či jiné obtíže dětí (v obecné rovině).
2. Myšlenkové mapy, v nichž si učitelky plánují edukační činnost jednotlivých tematických částí.
3. Přehled naplňování jednotlivých dílčích cílů, klíčových kompetencí a konkretizovaných očekávaných výstupů.

Nepovinné přílohy třídního vzdělávacího programu:

1. Rozpracované metodiky pro pravidelně se opakující aktivity:
 - a) rozcvičky
 - b) Metoda dobrého startu
 - c) metoda Rozvoje fonemického sluchu podle Elkonina
 - d) logopedické chvílky

Kritéria pro plánování tematických částí:

1. tematická část je plánována písemně,
2. vychází z ŠVP, záznamů o dětech, přání a zájmů dětí, aktuální situace,
3. na jejím plánování se podílejí obě učitelky třídy,
4. má dobře promyšlenou strukturu, úvodní i průběžnou motivaci,
5. je stanovena jedna (či více) klíčových kompetencí, ke které prostřednictvím naplňování dílčích vzdělávacích cílů směřujeme,
6. celek je vědomě koncipován k naplňování rámcových cílů,
7. k tématu jsou stanoveny konkrétní dílčí vzdělávací cíle, které vycházejí z cílů v RVP PV a konkretizované očekávané výstupy,
8. použité metody jsou v co největším rozsahu názorné a praktické,
9. činnosti jsou plánovány tak, aby podporovaly rozvoj všech inteligencí dítěte (mnohočetné Gardnerovy inteligence),
10. při plánování vycházíme z otázek:
 - Co dětem nabízíme?
 - Proč jim to nabízíme?
 - K čemu tím směřujeme?
 - Jakého výstupu chcí dosáhnout?
 - K čemu to dětem bude?
11. informace o obsahu aktuálního tématu umístíme na nástěnku do šatny,
12. zjistíme vstupní informace – co děti o tématu vědí,

13. připravíme potřebné zdroje informací – encyklopedie, knihy, pomůcky, ...
14. po ukončené tematické části zajistíme zpětnou vazbu – evaluace zachycuje rozsah naplňování stanovených dílčích vzdělávacích cílů a konkretizovaných očekávaných výstupů.

5. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozložen do pěti integrovaných bloků, které jsou pojaty velmi široce, aby bylo možno využít kreativity a zkušeností pedagogických pracovníků školy a mohly být v co největším rozsahu respektovány potřeby a možnosti dětí.

Každý celek je pak v třídních vzdělávacích programech rozpracováván do tematických částí, které odpovídají potřebám a specifickým jednotlivých tříd a jejich dětí. Tematické části nejsou časově vymezeny, jejich zařazení do programu i délka je dána aktuálními potřebami, možnostmi a situací ve třídě.

Naplňování jednotlivých integrovaných bloků, směřování k jednotlivým klíčovým kompetencím a naplňování vytyčených dílčích cílů i KOV jednotlivých vzdělávacích oblastí je zaznamenáváno do výkazu, který přehledně prezentuje realizovaný směr vzdělávání.

5.1 Integrované bloky

1) Co Zvídálkovi a Dobrušce vyprávělo sluníčko

Sluníčko putuje celý den po obloze a mnoho toho vidí. Pozoruje hory, řeky i louky, rostliny i zvířata a také lidi a jejich aktivity. Představte si, kolik toho Zvídálka a Dobrušku může naučit.

Záměr integrovaného bloku:

- citlivě uvést dítě do společnosti vrstevníků
- podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti i dospělému
- vštěpovat úctu ke členům rodiny i ostatním lidem, vytvářet mezigenerační vazby
- posilovat, kultivovat a obohacovat vzájemnou komunikaci
- uvést děti do společnosti ostatních lidí a pravidel jejich soužití
- rozvíjet elementární povědomí dětí o přírodě, seznamovat s druhy živočichů i rostlin a péčí o ně
- vštěpovat poznatky o planetě Zemi a o univerzálních zákonitostech, na nichž je založena existence vesmíru
- rozvíjet u dětí úctu ke všem formám života
- učit děti chránit přírodu, uvědomovat si sounáležitost s ní
- podporovat pozorování, experimentování a prožívání přírody
- rozvíjet schopnost vnímat krásu v elementárních projevech přírody
- vytvářet elementární povědomí o sociálním, kulturním, věcném a technickém prostředí
- vytvářet základy pro práci s informacemi
- seznamovat s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

Hlavní očekávané výstupy:

- umět zacházet s běžnými předměty a hračkami, orientovat se v prostoru
- zvládat pohybové dovednosti v přírodním terénu
- být zručné a nápadité při zpracovávání přírodních materiálů
- vnímat, že svět má svůj řád, je různorodý a nekonečný
- pomáhat chránit okolní přírodu, pečovat o živé tvory a rostliny
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- vnímat přírodu jako zdroj umělecké inspirace a citových prožitků
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém prostředí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o širším sociálním, kulturním, přírodním, věcném i technickém prostředí a jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek z okolí a života dítěte
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé

2) Co Zvídálkovi a Dobrušce pošeptal měsíček

Měsíček v noci vstupuje lidem do jejich snů, zná jejich myšlenky, tajná přání i pocity, a proto děti může naučit mnoho o nich samých a jejich vztazích k okolnímu světu.

Záměr integrovaného bloku:

- vést děti k relativní citové samostatnosti
- podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost
- rozvíjet intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, city i vůli
- rozvíjet sebepojetí a sebenahlížení, kreativitu sebevyjádření
- stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností

Hlavní očekávané výstupy:

- poznávat sebe sama, rozvíjet pozitivní city k sobě
- uvědomovat si vlastní možnosti i limity
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje, vyjadřovat se
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- zachytit a vyjádřit své prožitky – slovně, výtvarně, hudebně, pohybově, dramatickou improvizací
- prožívat a dětským způsobem vyjadřovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad, běžným neverbálním projevům citových projevů a nálad druhých
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva, chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

3) Co Zvídálkovi a Dobrušce ukázala duha

Duha vzniká z jednotlivých paprsků bílého světla, které se rozkládá do spektra jednotlivých barev. Každá je pak jiná, nezaměnitelná a nenahraditelná, stejně jako jednotliví lidé či další odlišnosti světa kolem nás. Duha učí, jak si jich všimat, oceňovat je či respektovat, jak pochopit, že nic ve světě není konstantní, jelikož vše prochází proměnou a vývojem a má mnoho poloh a úhlů nahlížení. Ukazuje dětem, že je možné a často i nezbytné aktivovat a prožívat jak malé, tak i zásadní změny.

Záměr integrovaného bloku:

- rozvíjet elementární povědomí dětí o změnách v přírodě v různých ročních obdobích, o změnách lidského těla v průběhu života i pod vlivem nejrůznějších faktorů, ke všem změnám přistupovat bez obav
- učit se prožívat změny jako pozitivní protiklad stereotypu
- vést děti k aktivní účasti na změnách a k jejich aktivní iniciaci
- seznamovat děti s tím, že jeden úkol může mít více správných řešení
- učit děti kriticky myslet a vyhodnocovat získané informace
- vést děti k flexibilitě myšlení a k hledání různých pohledů na situaci, úkol, člověka
- učit děti pružně reagovat na změny a vnímat je jako nezbytný faktor vývoje
- získávat zkušenosti z rozličných sociálních rolí
- seznamovat děti se světem lidí a jejich kulturami, vytvářet povědomí o existenci jiných národností a kulturních odlišnostech
- umožnit dítěti pomocí osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů se aktivně podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí

Hlavní očekávané výstupy:

- mít elementární poznatky o okolním prostředí a jeho proměnách
- aktivně přijímat poznatky ze světa lidí, národní kultury a z nich vyvozovat závěry pro další vzdělávání
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, že druhý může mít jiný názor či přání, vycházet mu vstříc
- chovat se obezřetně při setkání s neznámým člověkem, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- pochopit, že každý ve společnosti má svoji roli, která se průběhem času nebo změnou okolností mění
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým bez předsudků, s úctou k jejich osobě
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla soužití a chování, mohou se chovat neočekávaně a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých
- odmítat společensky nežádoucí chování, umět říci ne a kultivovaně prosadit svůj názor
- umět pracovat s chybou jako pozitivním prvkem učení

4) Co Zvídálka a Dobrušku naučil obláček

Obláček je tvořen z vody, která je základem života pro všechno živé, a proto ví a zná, jak tento život chránit a jak si počínat, abychom jej prožili ve zdraví a bezpečí.

Záměr integrovaného bloku:

- vytvářet u dětí základy filozofie zdravého životního stylu spočívající ve vytváření povědomí o důležitosti péče o zdraví fyzické i psychické, zdravé výživy a životosprávy
- seznamovat děti s pojmy souvisejícími se zdravím, tělem a jeho vývojem, pohybem, sportem
- aktivizovat u dětí všechny smysly k prožívání a ztvárňování poznání
- stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte
- stimulovat a podporovat fyzickou odolnost a pohodu dětí
- zlepšovat jejich tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu
- podporovat rozvoj sebeobslužných dovedností, pohybových a manipulačních dovedností
- podporovat jejich duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost
- založit u dětí elementární povědomí o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí

Hlavní očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla a orgánů, znát jejich funkci
- mít povědomí o těle a jeho vývoji
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- vědět, kde vyhledat pomoc v případě nebezpečí
- osvojit si zásady a správné postupy saunování
- osvojit si zásady bezpečného provozování sportovních aktivit
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí

5) Kam zavedla Zvidálka a Dobrušku hvězdička

Dětský svět je plný fantazie a hvězdička je průvodkyní po světě pohádek a nejpodivnějších příběhů, kouzel a umělecké tvořivosti člověka ve všech jeho formách.

Záměr integrovaného bloku:

- seznámit děti s klasickými i moderními českými pohádkami i s pohádkami jiných národů
- učit děti charakterizovat jednotlivé postavy, posuzovat situace, vyvozovat moudra a ponaučení v pohádkách, povídkách, bájích, bajkách, ... obsažených
- rozvíjet řečové a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- vést děti k osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka i dalších forem sdělení a vlastního vyjádření verbálních i neverbálních (výtvarných, hudebních, dramatických, pohybových)
- uvést děti do světa kultury a umění

Hlavní očekávané výstupy:

- sledovat a vyprávět příběhy, pohádky, popsat situaci
- umět zformulovat svůj názor a vyjádřit jej
- chápat slovní vtip a humor, rozumět slovním hříčkám, tvořit rýmy

- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžnému postupu
- vyjadřovat svou představitivost a fantazii v tvořivých činnostech – výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických
- těšit se z příjemných zážitků setkání s uměním

5.2 Nadstandardní aktivity (finančně hrazené zákonnými zástupci)

- saunování
- plavecký výcvik
- lyžařský výcvik

5.3 Kroužky (finančně hrazené zákonnými zástupci)

Reagujeme každoročně na aktuální zájmy dětí a požadavky zákonných zástupců. Jsou realizovány v odpoledních hodinách, aby nenarušovaly vzdělávací činnost školy.

5.4 Uplatňované metody a formy práce

- *prožitkové a kooperativní učení hrou a činností*
- *spontánní sociální učení, experimentování se sociálními rolami*
- *situační učení*
- *hra, spontánní a didakticky cílené aktivity*
- *komunitní kruh* (slouží k rozvoji komunitního života, jeho součástí je seznámení s denním plánem a nabídkou činností, s aktualitami či organizačními změnami)
- *individuální a individualizovaná forma vzdělávání*
- *polytechnické učení* (kreativní technické hračky, pomůcky, stavebnice)
- *individuální volba a aktivní účast dítěte*
- *integrovaný přístup*
- *konstruktivistický přístup* (vychází z předpokladu, že každý jedinec má specifické předpoklady poznávat a učit se i rozdílné zkušenosti – postupuje osobitým způsobem, ale vždycky už o světě „něco ví“, jádrem procesu učení je komplexní poznávání – nacházení souvislostí (směřování k jádru učení), úkolem učitele je vytvořit podnětné prostředí tak, aby si děti mohly své poznání budovat samy – ve spolupráci s ostatními dětmi - *objevování*, je třeba vést proces učení tak, aby se provokovaly okamžiky „AHA!!!“, aby děti mohly neustále klást otázky a učily se to (učit se „do hloubky“ – nikoli rychle a po povrchu), zajistit, aby systematickou součástí učení bylo tzv. „průběžné hodnocení“, které směřuje k sebehodnocení a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení).

5.5 Pravidla soužití s celoškolskou působností

Pravidla komunitního kruhu:

„*Písnička nás volá do kruhu.*“

- „Hračky mimo kruh.“
 „V kruhu mluví pouze jeden, ostatní naslouchají.“
 „O slovo se hlásím.“
 „Kruh je místo bezpečí, kde se mohu podělit o své bolesti.“

Obecná pravidla:

- „Mezi stoly chodím pomalu.“
 „Běhám v herně a na zahradě.“
 „Každá hračka má své místo.“
 „S hračkami zacházím jemně a opatrně.“
 „Hračku vždy uklidím, než si půjčím jinou.“
 „Požádám, chci-li se zapojit do hry kamaráda.“ – „Můžu si s tebou hrát?“
 „O půjčení hračky kamaráda požádám.“
 „Vždy mám právo volby.“
 „Mluvím pouze s prázdnou pusou.“
 „Při jídle sedím u stolečku.“

6. Evaluační činnosti

6.1 Autoevaluační systém školy

Autoevaluační systém školy			
Co vyhodnocujeme	Jak vyhodnocujeme	Jak často	Kdo
Školní vzdělávací program			
soulad TVP s ŠVP	hospitace	2x ročně	ředitelka
	hodnocení třídy	2x ročně	učitelky
	pedagogická rada	2x ročně	ředitelka
	analýza třídní dokum.	2x ročně	ředitelka
naplňování cílů ŠVP	pedagogická rada	1x ročně	ředitelka
	SWOT analýzy	1x ročně	pedagogický sbor
rozvoj školy	brainstorming	1x ročně	pedagogický sbor
Podmínky vzdělávání			
věcné podmínky	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
životosprávu	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
psychosociální pod.	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
organizační chod	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
řízení školy	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
personální zajištění	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
vztahy s rodiči	dotazník pro rodiče	1x za 2 roky	učitelky
	pedagogická rada	1x ročně	ředitelka
	rozhovory s rodiči	průběžně	učitelky, ředitelka
spolupráci s partnery	pedagogická rada	1x ročně	ředitelka
chod stravovacího úseku	kontrola	2x ročně	ředitelka, vedoucí ŠJ, koordinátor
	sebehodnocení	2x ročně	vedoucí ŠJ,
	pozorování	průběžně 4x ročně	kuchařky ředitelka

	porady rozšířeného vedení		ředitelka, vedoucí ŠJ, hlavní kuchařka
chod úklidového úseku	kontrola sebehodnocení pozorování provozní porada	4x ročně 2x ročně průběžně 1x ročně	zástupkyně ředitelky školnice, uklízečka ředitelka, zástupkyně hlavní školnice
DVPP	pedagogická rada	1x ročně	učitelky
plán DVPP	pedagogická rada	1x ročně	ředitelka
klima školy	rozhovory se zaměst. rozhovory s rodiči dotazník pro rodiče pedagogická porada sebehodnocení zaměst. sebehodnocení ředitel.	průběžně průběžně 1x za 2 roky 1x ročně 2x ročně 2x ročně	ředitelka učitelky učitelky ředitelka všichni zaměstnanci ředitelka
Průběh vzdělávání			
pedagogický styl	sebehodnocení učitelky hospitace náslech kolegyně pozorování	2x ročně 2x ročně 2x ročně průběžně	učitelky ředitelka učitelky ředitelky
metody a formy práce	pozorování hospitace náslech kolegyně rozhovor pedagogická porada pozorování	průběžně 2x ročně 2x ročně průběžně 2x ročně průběžně	učitelky ředitelka učitelky učitelky ředitelka zástupkyně ředitelky
vzdělávací nabídku	evaluace denní edukace evaluace tematické části hodnocení třídy pedagogická porada pozorování	každodenně po ukončení 2x ročně 2x ročně průběžně	učitelky učitelky učitelky ředitelka
profesionální doved.	sebehodnocení učitelky hospitace pozorování	1x ročně 2x ročně průběžně	učitelky ředitelka ředitelka
akce školy	pedagogická porada rozhovor s rodiči	2x ročně po ukončení akce	ředitelka učitelky, ředitelka
Výsledky vzdělávání			
naplňování individuálních potřeb dětí	IVP pedagogická porada sebehodnocení učitelky hospitace	2x ročně 2x ročně 1x ročně 2x ročně	učitelka (speciální p.) ředitelka učitelky ředitelka
individuální rozvoj dětí	záznamový arch hospitace pedagogická rada	průběžně 2x ročně 2x ročně	učitelky ředitelka učitelky
klima třídy	hodnocení třídy hospitace pedagogická rada pohovor se zaměstnanci	2x ročně 2x ročně 2x ročně 1x ročně	učitelky ředitelka učitelky ředitelka

	evaluace na úrovni školy
	evaluace na úrovni třídy
	evaluace na úrovni jednotlivce
	- hodnocení rozvoje dítěte
	- hodnocení, sebehodnocení učitelky

6.2 Kroky evaluace

1. sběr informací a jevů
2. analýza informací a jejich vyhodnocení
3. plán dalšího postupu

6.3 Hospitační činnost ředitelky

	Hospitační činnost ředitelky
ohlášená hospitace <i>2x ročně</i>	1. TVP, třídní dokumentace 2. kompetence učitelky - Kompetentní učitel 21. století (mezinárodní profesní rámec kvality ISSA) - hodnocení indikátorů zvolených kritérií 3. hodnocení průběhu vzdělávání – záznamový arch – sebereflexe 4. hodnocení výsledků vzdělávání - naplňování individuálních potřeb dětí (IVP) - individuální rozvoj dětí - klima třídy
mimořádná hospitace <i>v případě náznaků jakýchkoliv problémů</i>	v rozsahu ohlášené hospitace s hloubkovým zaměřením na naznačovanou problémovou oblast
namátková kontrola <i>v případě potřeby</i>	zacílená na sledování jedné konkrétně vytyčené oblasti či faktoru
průběžné vstupy <i>průběžně</i>	pozorování chodu třídy a jejího klimatu bez zacílení na konkrétní aspekty

6.4 Pedagogická diagnostika

Portfolio dítěte	vstupní dotazník s osobní a rodinnou anamnézou dítěte	je vyplňován při osobním pohovoru se zákonným zástupcem dítěte <i>před jeho nástupem ke vzdělávání</i>
	práce dítěte	<i>průběžně</i> jsou do něj vkládány dětské práce jako kresba postavy, pracovní listy, významné výtvarné práce apod.
Diagnostická složka	diagnostický test	<i>2x ročně</i> je realizován test rozvoje jednotlivých psychických funkcí

		a dovedností dítěte, u dětí v posledním roce docházky jde o testy školní zralosti
	záznamový arch dítěte	<i>průběžně</i> jsou do něj zaznamenávány podněty pro individuální podporu rozvoje dítěte
	záznamový arch diagnosticky významných situací	<i>je založen v případě potřeby</i> a jsou do něj vepisovány popisným jazykem situace vymykající se z běžné normy nebo opakovaná doporučení pro zákonné zástupce dítěte – <i>vypisováno ihned po této události a v daný den předkládáno k seznámení a podpisu zákonnému zástupci dítěte</i>
Složka – Předmět speciálně pedagogické péče	záznamový arch rozvoje dítěte	<i>průběžně je</i> u dětí s podpůrným opatřením Předmět speciálně pedagogické péče zaznamenáván stav a vývoj v jednotlivých oblastech